ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3472 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5 ՄԱՅԻՍ 1883 — Ն. Տ. 17 ՄԱՅԻՍ 1883

ՄԱՍՐԱՄ

ԼՐԱԳԻՐ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վ.եցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ
երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լինի։

30 ՓԱՐԱԶ — ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ — 30 ՓԱՐԱԶ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Ցնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիզա փաշա եօզուշը, Շարգ Զարշըսը թիւ 33 Մասիսի գրասենեակը։

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Ցանուած նամակ, յօդուած, եւայլն եւ չեն արուիր։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն. — Հեռագրական.— Ազգային լուրեր. — Ազգային Տեսութիւն. — Տարբոսի ստորոտն. —Այլ եւ այլ լուրեր. — Թղթակցութիւնք (Եդեսիա, եւ Նիւ—Եորք). —Իւսկիւտարի վորժարանք. —Թերթօն Մասիսի։

Կ. ՊՈԼԻՍ 5 ՄԱՅԻՍ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Կայսերական հրամանաւ՝ Էնկիւրիի տասանորդին և ոչխարաց տրոց նախորդ վերատեսուչ Բահմի էֆէնտի՝ Քարբերդի տասանորդի և ոչխարաց տրոց վերատեսուչ անուանեցաւ։

—

Վեհ. Սուլթանը՝ Բեգրպաուրկի Օսմ. դեսպան Շաքիր փաշային Ա. կարգի Մէճիտիէ, նոյն դեսպանատան Ա. քարտուղար Արամ էֆէնտիին Գ. կարգի Մէճիտիէ և Բ. քարտուղար Նարի էֆէնտիին Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց։

—

Ժուրնալ տը Քոնսթանթինոբլ կ'ըսէ թէ Անգլիական դեսպան լորտ Տըֆրին՝ շոգենաւ նստելէն քանի մը ժամ առաջ՝ մեծ. Եպարքոս բարձր. Սայիտ փաշային այցելութիւնն ընդուներ և յետոյ Եըլտըզի կայսերական պալատն երթալով Վեհ. Սուլթանին ներկայացեր է։

Լիբանանու նորընտիր կառավարիչ Վասա փաշա երեքշաբթի օրը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։ Ն. վսեմութիւնը 15 օրէն մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի յիւր պաշտօնատեղին։

—

Խթէրն Էքսբրէս կ'ըսէ թէ Մեծ եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա, ներքին գործոց նախարար Բարձր. Խահէմ փաշա և դատական գործոց նախարար Ասիմ փաշա յանձնախումբ մը կազմելով Պերլինի դաշնագրին 23րդ և 61րդ յօդուածոց քննութեամբ կ'զբաղին։ Յայտնի է թէ յիշեալ յօդուածոց առաջինն Եւրոպական Թուրքիոյ բարենորոգմանց և երկրորդն Հայաբնակ գաւառաց բարենորոգմանց կը վերաբերին։

—

Բարձր. Ահմէտ Վէֆիզ փաշան կիրակի օրը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ։

Նմանապէս Բարձր. Խայրէտտին փաշան երէկ յատկապէս կայսերական պալատը կոչուելով Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ։

Ռուսաց կայսեր թագադրութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու պաշտօն ունեցող Օսմ. արտասովոր դեսպանութեան գլուխ Սերվէր փաշա՝ երէկ կայսերական պալատն երթալով՝ Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ և իւր պաշտօնին վերաբերեալ հրամաններ ստացաւ։ Սերվէր փաշա հաւանականաբար երկուշաբթի օրը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

—

Պերլինի դաշնագրին դեռ չգործադրուած յօդուածոց գործադրութեան, ինչպէս նաեւ երեակ դաշնակցութեան Թուրքիա եւս մանակից ընելու խնդրոյն մէջ Պերլինի Օսմ. դեսպան Սայիտ փաշայի ձեռք բերած դիւանագիտական յաջողութիւնները մեծապէս կը դեղեցկացուին Օսմ. բարձրագոյն ատեանի Օսմ. բարձրագոյն ատենապետ Մովլերթայզը, Սայիտ փաշա ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի կոչուի խորհուրդ տալու համար այն քաղաքական ծրագրոց գործադրութեան վերաբերեալ, որոց հիմերը ձգած է Պերլինի մէջ։

—

Ադրէն ծանուցինք թէ Վեհ. Սուլթանին փափաքանօք Գերմանիոյ կայսրն հաւանութիւն տուեր է իւր զօրաբանակաց մէջ գործածելու և կրթելու օսմ. զինուորական վարժարաններէն ելնող ուսումնաւարտ աշակերտներն։ Օսմ. սպայակոյտին Բ. նախագահ Գերմանացի Քահլէր փաշա՝ այս մտօք ընտրեալ խումբ մ'օսմ. սպայից հետ վաղը մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի ի Պերլին։

—

Կը կարծուի թէ, կըսէ Ատվերթայզը, օսմ. երերուն պարտուց կարգադրման ծրագիրը, զոր Վեհ. Սուլթանին անձնական դանձունախարար Գաղալեան Վսեմ. Յակոբ էֆէնտիի նախագահութեամբ կազմեալ ե լմտացոյցի յանձնախումբը պատրաստած է, կիրակի օրը նախարարաց խորհրդոյ վիճաբանութեանց նիւթ պիտի լինի։ Ներկայ տարւոյ եկամտացոյցին վերջնական պատրաստութիւնն յիշեալ ծրագրին ընդունուելէն կախեալ է եղեր, որ առանձինն Վեհ. Սուլթանին վաւերացման պիտի ներկայի։

—

Պոմպայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ յիշեալ քաղաքին մէջ քոլերա ծագեր է, զոր հոն բերեր են Հնդկաստանի ներսերէն եկող խաղաղ [illegible] ամբոխ մը անկանոն ճամբայ կ'ելնեն Մէքքէ և Մէտինէ երթալու համար։ Միջազգային առողջապահական խորհուրդն որոշեց քարանթինայ հաստատել Քամարան կղզոյն մէջ ի կարմիր ծով։ 4—5 բժիշկներէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը 15 օրէն յիշեալ կղզին պիտի երթայ։

—

Լիբանանու կառավարիչ Վասա փաշա և Ցունաց Սրբազան Պատրիարքն երեկ Օսմ. պաշտօնատանց Ընդհ. վերատեսուչ Սաֆվէթ փաշայի ապարանն երթալով տեսակցեցան։

—

Կայսերական արուեստից վարժարանին (Մէքթէպի—Սէնայի) աշակերտները փայտէ շինուած երկու հատ աստիճանաւոր դարան (էթաժէր) ներկայացին Վեհ. Սուլթանին, որ յոյժ գեղեցիկ գտաւ և հրաման ըրաւ պալատան սրահներէն մին կահաւորել յիշեալ վարժարանին արտադրած նիւթերով միայն։

—

Վաղըթ կ'ըսէ թէ վերաքննութեան ընդհ. դատախազ Լաթիֆ էֆէնտի՝ վերջին օրերս Մէճմուայի Հավատիս լրագրին խմբագրապետ Էնֆիլէճեան Գրիգոր վարդապետի պատահած դէպքը լրագրաց մէջ կարդալով՝ անմիջապէս նկատողութեան առեր և բերայի ընդհ. դատախազին հրահանգներ տուեր է այս մասին քննութիւն մը բանալու համար։

—

Կը ծանուցուի թէ, կ'ըսէ ըստամպուլ, ծովային գործոց նախարարութիւնն, որ շատ պահանջուն Շիրքէթի խայրիէի ընկերութենէն, որոշեր է արգելքի ներքեւ դնել շոգենաւուց հասոյթներն, որոց մէկ մասն արդէն արգելքի ներքեւ դրուած է քաղաքապետութենէն։

Թերճէմանի Հագիգաթի խօսքին նայելով, Շիրքէթի խայրիէի ընկերութեան բաժնետէրք՝ դատ պիտի բանան եղեր ընկերութեան վարչական խորհրդին դէմ. որ ընկերութեան գործերն ողբալի վիճակի մը հասուցեր և դրամագլուխները վատներ է եղեր։

—

Վաղըթ ծանուցանելով թէ Հանրային կրթական նախարարութիւնը մի առ մի պիտի քննէ քրիստոնէից դպրոցներուն մէջ կարդացուած գրքերը, կ'ըսէ թէ քանի որ մէկ կողմէ Վեհ. Սուլթանին հովանաւորութեան ներքեւ ապրող իսլամ և ոչ—իսլամ հպատակաց միջեւ հայրենակցութեան կապերն զօրացնելու և ամրապնդելու փափաք կայ, միւս կողմէ ներելի չէ որ դպրոցներու մէջ իրարու հակառակ գրուած գրքեր կարդացուին և մանաւանդ թէ այսպիսի խնդիրներու մէջ կրօնական դիտոց միջամտութիւնն երբեք չպիտի ընդունուի։

—

Մայրաքաղաքէս արտաքսեալ Հելլենացի չարագործք զանազան միջոցներով մայրաքաղաքս վերադառնալ սկսած են։ Ոստիկանութեան լրտես մ'երէկ Գուլէ Գաբուսիի կողմն ասոնցմէ երեքին հանդիպելով, որք կաթնավաճառ մը կը կողոպտէին, յաջողեցաւ բռնել տալ ոստիկանաց։

—

Վաղըթ կ'ըսէ թէ Ղալաթիոյ Արապ ճամի թաղը բնակեալ Թուրքի մը 12 տարեկան որդին՝ դրացեաց միոյն 5 տարեկան աղջիկն ամօթալի կերպիւ խաբեր է։ Տղան այժմ ոստիկանութեան ձեռքն է։

—

Գերմանական դեսպան Պ. Ռատովից վաղը Պրուսա պիտի երթայ։

—

Մեր անեղեայ ուրոմեթ տուուն թուով ծանուցինք թէ թաղապետական պաշտօնեաներ քանի մը բեռնակրերէ 30 1/2 ղրուշ պահանջելով առած են, փոխարէն տալով սպասաւորութեան (խըզմէթչիլիք) մէկ մէկ թէղբերէ, որոյ վրայ սահկան 10 ղրուշ միայն նշանակուած է։

«Խըտմէթքեարան Քէթխիւտասը Եուսուֆ» ստորագրութեամբ թուղթ մ'առինք, որ մեր այդ հատուածին պատասխանելով, կ'ըսէ թէ թէղբերէին հետ տեսրակ մ'ալ (լէՎէհ) տրուած էր, որոյ ծախքն, ինչպէս նաեւ Սպասաւորութեան պաշտօնատան ծախքը բարդուելով ցերութեան գանձուն յատկացեալ 10 ղրուշին հետ, 30 1/2 ղրուշի գումարը կազմած են, որ օրինաւորապէս կը պահանջուի ըստ պատուոր նկատուած ամեն անձէ։ Եուսուֆ էֆէնտի կ'ըսէ նաեւ թէ դիտողութիւն ունեցողներ կրնային իւր պաշտօնատունը դիմել։

Այս պատասխան զմեզ գոհ չըներ։ Գիտենք թէ խըզմէթչիլիք քէթխիւտասը կոչուած հաստատութիւնը կառավարական հրամանագրով մը հաստատուած է, և մեք այդ հաստատութեան դրամ հաւաքելուն դէմ չենք գրած։ Մեր դիտողութիւնն այս է, որոյ վրայ կը պնդենք, թէ երբ հասարակութենէն գումար մը կ'առնուի, պէտք է որ ի փոխարէն տրուելիք ընկալագրին մէջ ամբողջապէս նշանակուած լինի ստացեալ գումարն. ապա թէ ոչ՝ այլ և այլ զեղծումներու դուռ կրնայ բացուիլ։ Թէղբէրէ մը՝ ամեն ծախք ի հաշիւ առնելով՝ քանի ղրուշի որ կը յանգի, այդ գումար պէտք է ճշդուած լինի թէղբերէին մէջ, որպէս զի հասարակութիւնը գիտնայ թէ իւր տուած դրամն ամբողջապէս կառավարութեան կամ պաշտօնատան գանձը պիտի երթայ։ Այս դիտողութիւն մասնաւորապէս իրաւացի է Սպասաւորութեան պաշտօնատան համար, որուն այդպիսի կանոն մը ունենալն, այսինքն 30 1/2 ղրուշ գանձելով միայն 10 ղրուշի ընկալագիր մը տալու արտօնութիւնը ցարդ պաշտօնապէս չեր ծանուցուած հասարակութեան։

—

Կը լսենք թէ նախընթաց երիկուն երկու կին թագսիմի հասարակաց պարտէզէն վերադարձած ժամանակ՝ մին բոկեղավաճառի (սիմիթճի) մը տեփուրին (թապլա) դպչելով կը տապալէ։ Բոկեղավաճառը բարկանալով՝ կինը բռնելուն պէս գետինը կը զարնէ և անոր մահուան պատճառ կը լինի։ Բոկեղավաճառն անմիջապէս ոստիկանութեան կը յանձնուի։

—

Իւսկիւտար Սէլամիէ թաղը բընակեալ երիտասարդ մը, որ ժամանակէ մ'ի վեր մեղմաղձութեան ենթակայ եղած էր, երեքշաբթի օրն իւր մօր սնտուկին մէջ պահուած բէվոլվէրն առնլով ինքզինք սպաննելու փորձ փորձեց. տանը մարդիկը թէպէտ հրաշէնին պայթման ձայնն առնլով օգնութեան հասան և բժիշկ բերել տուին, սակայն երիտասարդին վիճակն, որ փորէն զարնուած է, յուսահատական է։ Սիրային դժբաղդութեանց կը վերագրուի այս անձնասպանութիւն։

—

Նէոլոգոս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ մայրաքաղաքիս գլխաւոր դրամատէրներէն բաղկացեալ ընկերութիւն մը մեծ և դեղեցիկ օթեւան մը պիտի շինէ 100,000 ոսկի ծախսելով։

—

Բերայի լրագիր մը զինուորական իշխանութեանց ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այն վտանգաց վրայ, զորս Մարրի դիւղի վառօդարանին արդի վիճակը կրնայ յառաջ բերել, եթէ Աստուած մի արասցէ, կայծակ իջնէ անոր վրայ, ուր այժմ 1,700 հոխա ուժանակ (տինամիթ) և 3,600 տակառ վառօդ կան եղեր։ Թէպէտ վառօդարանը շանթարդելներով (բարթոնէր) պատսպարեալ է, սակայն հինցած լինելով չեն կրնար եղեր իրենցմէ սպասուած ծառայութիւնը մատուցանել։

—

Զմիւռնիոյ լրագիրը կը ծանուցանեն թէ Էյտէմիրի և Ալա—շէհիրի մէջ մարախ երեւան եկած լինելով, տեղական իշխանութիւնք միջոցներ ձեռք առեր են այդ վնասակար միջատները ջնջելու և արդէն յաջողեր են 3000 հոխայի չափ ջնջել։

—

Շաբաթայէն եկած վերջին լրոց նայելով Օսմ. պատուիրակ Մուսթաֆա Ասիմ փաշա՝ Թուրքոյ-Գրաստաղի սահմանագլուխը խաղաղապէս գծելու համար ամեն միջոց ձեռք առեր է։ Ն. վսեմութիւնն Ալպանիացի ցեղապետաց հետ ունեցած տեսակցութեանց մէջ յորդոր կարդացեր է որ կայսերական կառավարութեան դործը չխափանեն, ապա թէ ոչ վերջէն կը զղջաք ըսեր է։ Գրաստաղի իշխանին հաշտարար տրամադրութիւնները նկատելով՝ ընդհանրապէս կը կարծուի թէ սահմանագլխի կնճռոտ խնդիրն յառաջիկայ ամսոյ մէջ պիտի կրնայ վերջնապէս լուծուիլ։

—

Գողերուն յանդգնութիւնն ա՛ն-քան աւելցած է որ մտկիթներն ալ կողոպտելու ձեռնարկած են։ Թերճէմանի Հագիգաթի կը ծանուցանէ թէ Ֆէնէրի կողմը գանուող Էմին կոչուած մտկիթը շաբաթ դիշեր գողեր մտնելով կապերտներն և այլ շատ մը նիւթեր կողոպտեր են։

—

Վերջին թղթաբերով եկած Եգիպտական լրագիրք կը հաստատեն թէ Սուանի մէջ գործող Եգիպտական զօրաց հրամանատար Անգլիացի Հիքս զօրավարն ապրիլ 29 ին մեծ յաղթութիւն մը տարած է ապստամբաց վրայ։ Խարթումի կառավարիչն և Հիքս զօրավարն իրենց պաշտօնական հեռագրերով հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտան այս կռուոյն վրայ։ Եգիպտական զօրքերն Հակոր—էլ—Ասալիէի և Էլ—Մարապէի միջեւ բաղում ապստամբաց կը հանդիպին և կռուիր կ'սկսի, յորում ապստամբք չարաչար յաղթուելով կ'սկսին փախչիլ 500 մեռեալ և բազում վիրաւորթողլով։ Հիքս զօրավարը կը հաւածէ զանոնք և 7 դրօշակ և մեծ քանակութեամբ զէնք և ռազմամթերք կ'առնու անոնց ձեռքէն։ Սպանելոց մէջ շատ մը Շէյխեր կը գտնուին եղեր։ Խարթումի երեւելիներն և գլխաւոր վաճառականներն՝ Եգիպտական զօրքերը դիմաւորեր և ջերմ շնորհակալութիւն յայտներ են Հիքս զօրավարին։ Հիքս զօրավարն իւր հեռագրին մէջ գոհութիւն կը յայտնէ իւր զօրաց ցոյց տուած քաջասրտութեան և տոկունութեան համար։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Վիէննա 16 մայիս.

Գարատաղի Նիքիթա իշխանն երէկ հոս հանելով Աւստրիոյ կայսեր հետ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ։

Բեղրպուրկ 15 մայիս.

Իկնաթիէվ զօրավարը՝ Ռուսիոյ առեւտրական եւ շոգենաւական ընկերութեան նախագահ անուանեցաւ։

Պէրլին 16 մայիս.

Մատակաբարի հետ առեւտրական դաշնագիր մը կնքելու համար սկսեալ բանակցութիւնք արդիւնքի մը պիտի յանգին ի մօտոյ։

Պոմպայ 15 մայիս.

Քոլէրան կը սաստկանայ։

Փարիզ 15 մայիս.

Երեսփոխանաց ժողովը Թոնքին (Դարատաղն Արեւելեան) Գրանսական դրօշակ հանելու համար պահանջուած հինգ միլիոն ֆրանքի վարկն ընդունեց։

Սուէյշ 15 մայիս.

Պոմպայէն եկող նաւերը քարանթինայի կենթարկին։

Դամասկոս 16 մայիս.

Երբեմն ձէզայիրի իշխան Էմիր Ապտիւլ—Գատէր մահամերձ վիճակի մէջ է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

Այսօր մայիսի 5ն է, և կը լսենք թէ տակաւին որ եւ է պատրաստութիւն չկատարուիր Ազգային Սահմանադրութեան 23րդ տարեդարձը տօնելու, որ ամսոյս 24րդ օրը կուգայ, և հետեւաբար, տարեդարձի հանդէսը պէտք է տեղի ունենայ ամսոյս 29րդ կիրակի օրը։

Այս անհոգութեան պատճառն անծանօթ է մեզ, բայց գիտենք որ անցեալ տարիներուն փորձառութիւնը կը ցուցներ թէ տարեդարձի հանդիսի պատրաստութեան սովորաբար նուիրուած ժամանակէն քիչ մ'աւելի ժամանակ պէտք է նուիրել ինչ ինչ թերութիւններ անհետ ընելու համար։ Ենցեալ տարւոյ կարգադրութիւնք ընդհանրապէս լաւ էին, բայց այս տարի քիչ մ'աւելի խնամ պէտք տանի՝ հանդէսն աւելի բարեկարգ և հետեւաբար աւելի արդիւնաւոր ընելու այն ազգային հաստատութեան, որուն ի նպաստ տեղի կ'ունենայ։

—

Երէկեան Խթէրն Էքսբրէսի մէջ հետեւեալը կը կարդամք.

«Կերեւի թէ Էջմիածնի կղերը նպաստաւոր է Ներսէս Պատրիարքին ընտրելութեան ի պաշտօն կաթողիկոսութեան։ Բայց Մակար Սրբազան ալ կրնայ Ռուսիոյ կայսրէն ձեռք բերել Պալաժենեայի մէկ վերաքննութիւն, որուն համար պիտի աշխատի Մոսկուա բնակած ժամանակ և այսպէս աւելի հաւանականութիւն ունենալ Էջմիածնի կաթողիկոս անուանուելու»։

ԱԶԴ

ՏՕԲԹԷՕՐ Թ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել Կ. Պոլսոյ հասարակութեան թէ հիւանդներ պիտի խնամէ ձրիաբար ամեն չորեքշաբթի, ժամը 4էն մինչեւ 8, իւր տունը, Բերա Իրմէնի Քիրիսէ փողոց թիւ 15։ Դարձեալ հիւանդներ պիտի ընդունի շաբաթուան միւս օրերը միւնոյն ժամուն բացի կիւրակէ և ուրբաթ օրերէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

—==—

Բ.

Ս. Պատրիարք Հայրն իւր վերահաստատման առաջին օրէն քանի մը կարեւոր ձեռնարկներ ըրաւ, որոց օգտակարութիւնը ժամանակին բացատրեցինք, մաղթելով որ յարատեւութիւն ունենան, որ գլխաւոր պայմանն է յաջողութիւն։ Ազգին հարուստները կանչեց և իւր Պատրիարքական պաշտօնը շարունակել կարենալու անհրաժեշտ պայմանն ցոյց տուաւ պատշաճ գումարի մը հանգանակումն; որով կեդրոնական վարժարան մը բացուի և Պատրիարքարանի շէնքն ընդարձակուի։ Մէկ խօսքով 1,500 ոսկի ստորագրուեցաւ, և թէպէտ Սրբազանը լրագրիրը կատարեալ իրաւունք ունէր այդ առթիւ հայ մեծատանց ժլատութիւնը պարսաւելու, բայց յոյս կար թէ հանգանակութեան գործը շարունակութիւն պիտի ունենար և աղգօգուտ արդիւնքի մը պիտի յանգէր։ Ուսումնական խորհուրդն ալ, որ գովելի եռանդեամբ ձեռնարկած էր իւր պաշտօնի, Ազգին մէկ մեծ աւտօք լեցնելու, մարդ և վարժապետ հայցնելու նպատակաւ, ծրագիր մը շինեց, կեդրոնական վարժարանի մը և վարժապետանոցի մը հաստատման համար։

Արդ, վեց ամիսէ ի վեր, ո՛չ այդ հանգանակութիւն շարունակութիւն ունեցաւ, ո՛չ ալ Ուսումնական խորհրդոյ ծրագիրը գործադրելու որոշում տրուեցաւ, կամ գործադրման սկզբնաւորութիւն եղաւ։ Սէյրանի հո
ը չուտով մարեցաւ, կամ եթէ ծանր է այսպէս ըսել՝ չուտով մոխիր ցանեցին ադոր վրայ։ Այն Տեսութեան մէջ իսկ, յորում Ս. Պատրիարք Հօր քանի մը մեծատանց ուղղած հրաւէրին վրայ կը խօսէինք առաջին անգամ, խոնարհաբար առաջարկեցինք Ն. Սրբազնութեան օգուտ քաղել ժողովրդային եռանդեան ու համակրանաց հոսանքէն, որ առատաբուղխ կը յորդէր իւր վերահաստատման պահուն, և Ազգին մեծագոյն գործին, կրթական գործին համար, առաւել ընդհանուր հրաւէր մ'ուղղել Ազգին։ Առանց չափազանց յոյսեր դնելու մեր ազգայնոց դրամ տալու տրրամադրութեան վրայ, հաստատապէս կը կարծէինք սակայն թէ այդ տեսակ հրաւէր մը, այդպիսի Պատրիարքի մը կողմէ, այդպիսի հոգեբանական վայրկենի մը մէջ ուղղուած թուրքիոյ և Ռուսիոյ Հայոց միանդամայն, կրնար բաւական շօշափելի արդիւնք մ'ունենալ, և անմիջական նպատակին — կեդրոնական վարժարանի հաստատման — իրագործումն հնարաւոր ընել։ Բայց մեր առաջարկ լսելի չեղաւ, և Ներսէս Սրբազան շատացաւ իւր ճանչցած մի քանի հարուստներուն միայն բանալով իւր սիրտ։ Ներսէս Պատրիարքի հակառակորդներէն լսած ենք թէ Ն. Սրբազնութիւն թէեւ ժողովրդեան մէջ մեծ համակրութիւն կը վայելէ, բայց ժողովրդեան հետ գործել չուզեր և միշտ հարուստներուն կողմը կը տաշէ։ Իրողութիւնը ներկայ պարագային մէջ իրաւունք տուաւ այդ դիտողութեան։ Բայց գո՛նէ հարուստներն զն. Սրբազնութիւն պարզերես հանելու նախանձախնդրութիւն ունենային. ա՛յդ ալ չըրին։ Ծրագիր մը շինելու խօսքը լսեցաւ, բերա Իրմէնի Քիրիսէ փողոց թիւ 15։ Դարձեալ հիւանդներ պիտի ընդունի շաբաթուան միւս օրերը միւնոյն ժամուն բացի կիւրակէ և ուրբաթ օրերէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

—==—

Բ.

Ս. Պատրիարք Հայրն իւր վերահաստատման առաջին օրէն քանի մը կարեւոր ձեռնարկներ ըրաւ, որոց օգտակարութիւնը ժամանակին բացատրեցինք, մաղթելով որ յարատեւութիւն ունենան, որ գլխաւոր պայմանն է յաջողութիւն։ Ազգին հարուստները կանչեց և իւր Պատրիարքական պաշտօնը շարունակել կարենալու անհրաժեշտ պայմանն ցոյց տուաւ պատշաճ գումարի մը հանգանակումն; որով կեդրոնական վարժարան մը բացուի և Պատրիարքարանի շէնքն ընդարձակուի։ Մէկ խօսքով 1,500 ոսկի ստորագրուեցաւ, և թէպէտ Սրբազանը լրագրիրը կատարեալ իրաւունք ունէր այդ առթիւ հայ մեծատանց ժլատութիւնը պարսաւելու, բայց յոյս կար թէ հանգանակութեան գործը շարունակութիւն պիտի ունենար և աղգօգուտ արդիւնքի մը պիտի յանգէր։ Ուսումնական խորհուրդն ալ, որ գովելի եռանդեամբ ձեռնարկած էր իւր պաշտօնի, Ազգին մէկ մեծ աւտօք լեցնելու, մարդ և վարժապետ հայցնելու նպատակաւ, ծրագիր մը շինեց, կեդրոնական վարժարանի մը և վարժապետանոցի մը հաստատման համար։

Արդ, վեց ամիսէ ի վեր, ո՛չ այդ հանգանակութիւն շարունակութիւն ունեցաւ, ո՛չ ալ Ուսումնական խորհրդոյ ծրագիրը գործադրելու որոշում տրուեցաւ, կամ գործադրման սկզբնաւորութիւն եղաւ։ Սէյրանի հոսքը չուտով մարեցաւ, կամ եթէ ծանր է այսպէս ըսել՝ չուտով մոխիր ցանեցին ադոր վրայ։ Այն Տեսութեան մէջ իսկ, յորում Ս. Պատրիարք Հօր քանի մը մեծատանց ուղղած հրաւէրին վրայ կը խօսէինք առաջին անգամ, խոնարհաբար առաջարկեցինք Ն. Սրբազնութեան օգուտ քաղել ժողովրդային եռանդեան ու համակրանաց հոսանքէն, որ առատաբուղխ կը յորդէր իւր վերահաստատման պահուն, և Ազգին մեծագոյն գործին, կրթական գործին համար, առաւել ընդհանուր հրաւէր մ'ուղղել Ազգին։ Առանց չափազանց յոյսեր դնելու մեր ազգայնոց դրամ տալու տրրամադրութեան վրայ, հաստատապէս կը կարծէինք սակայն թէ այդ տեսակ հրաւէր մը, այդպիսի Պատրիարքի մը կողմէ, այդպիսի հոգեբանական վայրկենի մի մէջ ուղղուած թուրքիոյ և Ռուսիոյ Հայոց միանդամայն, կրնար բաւական շօշափելի արդիւնք մ'ունենալ, և անմիջական նպատակին — կեդրոնական վարժարանի հաստատման — իրագործումն հնարաւոր ընել։ Բայց մեր առաջարկ լսելի չեղաւ, և Ներսէս Սրբազան շատացաւ իւր ճանչցած մի քանի հարուստներուն միայն բանալով իւր սիրտ։ Ներսէս Պատրիարքի հակառակորդներէն լսած ենք թէ Ն. Սրբազնութիւն թէեւ ժողովրդեան մէջ մեծ համակրութիւն կը վայելէ, բայց ժողովրդեան հետ գործել չուզեր և միշտ հարուստներուն կողմը կը տաշէ։ Իրողութիւնը ներկայ պարագային մէջ իրաւունք տուաւ այդ դիտողութեան։ Բայց գո՛նէ հարուստներն զն. Սրբազնութիւն պարզերես հանելու նախանձախնդրութիւն ունենային. ա՛յդ ալ չըրին։ Ծրագիր մը շինելու խօսքը լսե-

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԴՎՎՈՒՄՍԻՆՈՍԻ ՄԻՋԵՎ

Ինչպես հայտնի է, Հունաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Ալեքսանդրոս Սանտաս ասել է, որ Հունաստանը պատրաստ է դադարեցնել Դվվումսինոսի դեմ ռազմական գործողությունները, եթե Դվվումսինոսը հրաժարվի Հունաստանի հանդեպ ունեցած տարածքային պահանջներից։ Ինչպես հայտնի է, Դվվումսինոսը պահանջում է Հունաստանի հարավային մի մասը, որտեղ ապրում է 36,000 հազար մարդ։ Հունաստանը մերժել է։ Դվվումսինոսը սկսել է հարձակումը։ Հունաստանի ռազմական գերատեսչությունը հայտարարել է, որ Դվվումսինոսի հարձակումը հեշտ չի լինի։ Հունաստանի բանակը ունի 3,000 հազար զինվոր։ Դվվումսինոսի բանակը՝ 36,000։ Հունաստանի ռազմական գերատեսչությունը հայտարարել է, որ Դվվումսինոսի հարձակումը հեշտ չի լինի։ Հունաստանի բանակը ունի 3,000 հազար զինվոր։ Դվվումսինոսի բանակը՝ 36,000։

ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐ

Ինչպես հայտնի է, Հունաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Ալեքսանդրոս Սանտաս ասել է, որ Հունաստանը պատրաստ է դադարեցնել Դվվումսինոսի դեմ ռազմական գործողությունները, եթե Դվվումսինոսը հրաժարվի Հունաստանի հանդեպ ունեցած տարածքային պահանջներից։ Ինչպես հայտնի է, Դվվումսինոսը պահանջում է Հունաստանի հարավային մի մասը, որտեղ ապրում է 36,000 հազար մարդ։ Հունաստանը մերժել է։ Դվվումսինոսը սկսել է հարձակումը։ Հունաստանի ռազմական գերատեսչությունը հայտարարել է, որ Դվվումսինոսի հարձակումը հեշտ չի լինի։ Հունաստանի բանակը ունի 3,000 հազար զինվոր։ Դվվումսինոսի բանակը՝ 36,000։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկական համայնքների միությունը հայտարարեց, որ Դվվումսինոսի դեմ ռազմական գործողությունները դադարեցնելու դեպքում Հունաստանը պետք է հրաժարվի Դվվումսինոսի դեմ ունեցած տարածքային պահանջներից։ Հայկական համայնքների միությունը հայտարարեց, որ Դվվումսինոսի դեմ ռազմական գործողությունները դադարեցնելու դեպքում Հունաստանը պետք է հրաժարվի Դվվումսինոսի դեմ ունեցած տարածքային պահանջներից։ Հայկական համայնքների միությունը հայտարարեց, որ Դվվումսինոսի դեմ ռազմական գործողությունները դադարեցնելու դեպքում Հունաստանը պետք է հրաժարվի Դվվումսինոսի դեմ ունեցած տարածքային պահանջներից։

ՄԱՐԴԻԿ ԿՈՐՍՎԵՑԻՆ ԵՎ ՄԱՀԱՑԱՎ

Մարդիկ կորսվեցին և մահացան։ Մարդիկ կորսվեցին և մահացան։ Մարդիկ կորսվեցին և մահացան։

դադրեցան, և ասկէ առաջ եղած ծախուց և կալուածոց շինութեանց հաշիւներու վրայ քննութիւն մը բացուեցաւ որ դեռ կը շարունակէ. և սակայն ներուի մեզ դիտել թէ հասարակութիւնն այս շարունակուած քննութիւն աքսիոմներէ դերծ չ'նկատեր։

Քաղաքական խորհրդոյ անդամոց մէջ անհամաձայնութիւնք ծագած են. իցէ՞ թէ այն կողմն, որ արդարութիւնն ու հանրային շահն իրեն կէտ նպատակի ունի, յաջողէր և Քաղաքական Մնոցուկը իւր հայոցիցն գէթ յետ այսորիկ հանրօգուտ գործածութեան մը մէջ դրուելուն առիթ լինէր։

* *

Խժդժաբար բռնաբարուած և սպանուած 2 Հրեայ դեռատի աղջկանց դատաստանն յամրաբար կը շարունակէ, և զոհացուցիչ լուծում մը գտնելու մասին շատ քիչ յոյս կ'ներշնչէ հասարակութեան։

* *

Հոս, առեւտուրք դեռ չեն արթնցած. հասարակութիւնն միշտ անձկութեան մէջ է։ Եւրոպական արծաթ դրամոց գիներու անկման զրոյցն՝ գործերուն ընթացից վրայ մեծ ազդեցութիւն ըրաւ. յիշեալ դրամք գրեթէ կէս անգործութեան դատապարտուած են. այս առթիւ դրամական հրապարակն չփոթութեան մէջ է։ Փետրվար և Մարտ ամիսներու մէջ առատ անձրեւք տեղացին. Ապրիլ ամիսն առ այժմ ցամաք կընթանայ. երկրագործութեան տեսակէտով դեռ հոս անձրեւներու մեծ պէտք կայ. հասարակութիւնն ակնդէտ կ'սպասէ այդ բարեաց։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ՄԻԱՑԵԱԼ–ՆԱՀԱՆԳԱՑ

(Պատահական թղթակցէ մը)

(Շար. Նիւ–Եորքի նամակին)

Ընթերցողք լաւագոյն եւ աւելի յատակ գաղափար մը կառնեն իր նպատակաց եւ չարժառիթներուն նկատմամբ՝ ասոնց հոս նշուելիք կարդալով։ Մի քանի տարի առաջ Նիւ–Եորքի հասարապանն՝ իր ծնողական տարեդարձին առթիւ՝ համալսարանին բարձրագոյն պատուոյ աստիճանը տուաւ իրեն, եւ Մր. Քուփերը զայն ընդունելու առթիւ քանախօսութիւն մը ըրաւ. «Պատուարժան նախագահը» ըսաւ Մր. Քուփերը, «ինձ պատիւ մը կը ներկայացնէ որուն երբէք ի խնդիր եղած չեմ։ Ստուգիւ բոլորովին անակնկալ է ինձ այդպիսի պատիւ մը. քանզի գիտական արժանաւորութիւն մը ունեցած չեմ զայն ընդունելու, եւ եթէ երբէք ընդունիմ, այն պիտի ըլայ ի ճանաչումն երկար եւ աշխատալից կեանքի մը մէջ եղած բազմաղիմի ջանից հաստատութեան (ակնարկելով զՔուփերը Եունեսն) հիմունքը դնելու համար, որ իր զրաները բանայ, եւ ձրիապէս աւանդէ գիտական կրթութեան մը կեանքին օգտակար եւ կարեւոր նպատակներուն համար։ Հարկաւորեալ կզգամ հաստատելու թէ գիտութիւնն Աստուծոյ կանոնը կամ օրէնքն է, որով նիւթական աշխարհի շարժումները մարդոց հասկընալի կը լինին, եւ թէ գիտութիւնն ըստ ինքեան է ոչ աւելի եւ ոչ նուազ քան ծանօթութիւն կամ հմտութիւն այն օրինաց՝ որք գործնականապէս կապացուցուին մարդկային ազգին փորձառութեամբ։ Հաստատելով այսմ, երկար կեանքի մը աշխատութիւնը նուիրած եմ գիտական ծանօթութեանց յառաջացման եւ ծաւալման համար, վստահ ըլլալով թէ երբ Քրիստոնէութիւնը գայ այն կէտին որ զգացուի իր բոլոր զօրութեամբն եւ սրբութեամբը, պիտի տեսնուի թէ նա պարզ դրութիւն մը, գիտութիւն մ'է, կանոն մը կենաց առաջնորդելու եւ կանոնաւորելու մարդկային ազգին գործողութիւնները։ Իմ փորձառութիւնս կ'ստիպէ զիս հաստատել թէ գիտութեան՝ կենաց օրէնքներուն համաձայնեցնելուն մէջ պարտինք փնտռել մարդկութեան վիճակին բոլոր ապագայ բարեւաւութիւնները։

Գիտութիւնը, բարեկամնե՛ր, Աստուծոյ նպատակաց տակաւ պարզուելուն օրէնքն է։ Այս օրէնք ըստ ինքեան այնպէս բարի եւ իմաստուն են, որ բնաւ պէտք չունին փոխուելու, բարեփոխուելու եւ կամ ջնջուելու։ Նոքա, նման իրենց հեղինակին, պիտի մնան անփոփոխ եւ առանց դառնալու չոգի մը։ Այս օրէնքները գիտնալու եւ հասկնալու կարողութիւնն է որ կաղնուացնէ զմարդ եւ կորոշէ զայն անբան անասուններէն։ Այս օրինաց ուղիղ եւ իմաստուն կերպով պաշտաձեցնելուն մէջ պարտինք փնտռել փրկութիւն ամէն կարելի չարիքներէ, որոնց՝ անհուն իմաստութիւն մը լաւ սեպած է դմեզ ենթակայ ընել, որպէս զի մարդկային բնութիւնը կատարեալ գործուի, որ ընդոնակ է համբարելու անվախճան գիտութիւն, եւ իշխանութիւն ունենալու նիւթական տիեզերքին վրայ։—Գիտութիւնը բնութեան հարուստ գանձերուն բանալին է. նովաւ կը վերնայ բնութեան վրայ ծածկուած քողը, եւ ի յայտ կուգան այն օրէնութիւններն որոնք այնքան ճոխութեամբ համբարուած են ի նմա վասն զարգացման ազգի մարդկան։ Վստահ եմ որ ժամանակը պիտի գայ երբ գիտութիւնք եւ արուեստք եւ նոցա կենցաղ պիտոյից յարմարցուելն այնպէս [illegible] պիտի բարձրանան այն դեռնասող զրաղումներէն որք այժմ այնպէս գրաւած են իրենց մտքերը։ Գիտութիւնն այն միջոցն է որ Աստուած տուած է մեծ եւ փառաւոր խորհուրդ մը լուսաբերելու համար, յարմարցնել միջոցներ նպատակաց եւ լայնամաւալ արարչութեան անհուն գործարանին մէջ եղած ամէն մասնակաց շարժումները միմանց յօդաւորելու։ Այսպիսի խորհուրդ՝ Անհուն բարութեան մտաց մէջ կը կազմակերպէ զօրութեամբ, կանխատեսնէ եւ կանխահացնէ այն անհամար մտքերը՝ ընդունելու երջանկութիւն եւ հաղորդելու զայն բոլոր յաւիտենականութեան մէջ։ Պէտք չէ որ մոռցուի թէ տիեզերքը կը շարժի համաձայն օրինաց մ'անհաւատալի եր։

— Այո՛, ճշմարիտ է։

Արդէն մոռցուած եր մարքիզին ամուսնացած լինիլը, բայց անոր տարփական կապակցութիւնը չեր մոռցուած։ Անոնք իսկ, որք կինը չէին այլ եւս յիշեր, տարփուհին կատարեալապէս կը յիշէին։ Աշխարհ այսպէս է. կանոնաւոր վիճակներու չեն համակրիր, մինչեւ ապօրէն վիճակները կ'զբաղցնեն զիրենք։ Մեր ամանակակից ընկերութիւնը խօսքով պարկեշտ՝ բայց գործով զեղծ է, իւր դատողութեանց մէջ անապատ, ներողամտութեան մէջ անսպառ է։ Իւր յատկանիշն է դրամին յարգանք։ Տիկին Բ. . . . որ տարաւոր մ'եւ քառասուն հազար ֆրանք եկամուտ ունի, [illegible] տարփաւոր և երեք միլիոն ունի։ Ամենագեղեցիկ [illegible] մ'ունեցող իշխանուհի մը՝ դայթակղութիւն [illegible] դայթակղութեանց վրայ կը բարդէր։ Իւր բարեկամներէն մին խրատ կուտար իրեն որ այնչափ չխիզախէ [illegible] կարծեաց դէմ։ Իշխանուհին՝ անպատասխան։ [illegible] համարհանօք պատասխանեց.

— Հանրային կարծիքն ո՞վ է, ես հարցնում եմ։ Արդ՝ Պ. Թանտրէ և Տիկին Մորէր մեծահարուստ [illegible] լալով, բնականաբար փարիզցիք շատ խիստ չեին [illegible] նոր նկատմամբ։ Ասկէց զատ ի՞նչ գիտեն։ Ֆապլէն իւր տարփուհւոյն ազգիկն առեր էր։ [illegible] թէ նո՞ր բան մ'եր այս։ Իւր կնոջ հետ քիչ դուրս կ'ելներ և զոքանչին հետ ստէպ։ Անշուշտ, զոքանչը քաջառողջ էր, իսկ կինը հիւանդոտ։

Փոխանակ այս գոհացուցիչ մեկնութեամբք շատանալու, երկու երեք փարիզցիք, որք բերանաբաց օդն ի վեր կը նայէին, յոյժ հետաքրքրաշարժ պատմութիւն մը հնարեցին։ Ըստ այդ մարդոց, Թանտրէ մարքիզին և Տիկին Մորէրի յաճախ ի միասին պտըտելնուն պատճառն այս էր որ իրենց կապակցութիւնը նորոգուեր էր։ Դեռատի կին մը ցասմամբ կը բողոքէր այս խօսքին դէմ, իբր թէ այսպիսի ամօթալի գործ մ'անհաւատալի եր։

— Ունակութիւն է, պատասխանեց իւր ամուսինը, կարծելով որ ամէն բան կը մեկնուէր այս տխմար բառով, որ բան մը չնշանակեր։

Շատ չանցաւ, ճշմարտութիւն կամ զրպարտութիւն, այս կարծիքը տարածեցաւ Թրէբորի մէկ ծայրէն միւսը. բայց բարեբաղդաբար չհասաւ Մաքսիմիլիէնի ականջն, որ տանը մէջ փակուած և իւր աշխատութեան մէջ սուզած, միայն Հանրիէթը տեսնելու համար մերթ ընդ մերթ դուրս կ'ելներ։ Վէռի դաղեակն ալ յոյժ քիչ կ'երթար։ Հետեւաբար երիտասարդը չեր գիտեր պատճառ զրոյցները։ Օր մը՝ կէս օրէն յետոյ՝ ծովեզրը պատրաստած ժամանակ Պ. Մորէրի պատահեցաւ։

— Մ.հ, ո՛րչափ երջանիկ եմ ձեզ տեսնելով, Պարո՛ն, ըսաւ Պ. Մորէր՝ Մաքսի ձեռքը սեղմելով։ Դիտէի որ դուք Թրէբոր կը բնակիք, ինչպէս որ դուք ալ իմ վէռի դղեակը գտնուիլս գիտէիք։ Բայց երկուքս ալ սաստիկ զբաղած լինելով, ներողամիտ պէտք է լինինք միմեանց համար։

— Ձեր երկն յառաջացած է։

— Յոյժ յառաջացած. այս իրիկուն կը տեսնէք։

— Այս իրիկո՞ւն։

— Այո՛, ձեզ տուն պիտի տանիմ, մի՛ ընդդիմանաք. հաղիւ ձեռքս անցաք, չեմ թողուր ձեզ։ Ձեր տունը կը հանդիպինք և կը ծանուցանենք ձեր հաւուն [illegible] պէտք չունին փոխուելու, բարեփոխուելու եւ կամ ջնջուելու։ Ճշմարիտ գիտութեան եւ փիլիսոփայութեան գործն է այս օրինաց համաձայն շարժիլ։ Նոքա յաւիտենապէս կապակցած են առողջութիւն ընդ ժուժկալութեան եւ խաղաղութիւն ընդ առաքինութեան։ Ես կը տածեմ այն յոյսը թէ գիտութիւնը ամբողջովին պիտի լուծէ մեր դոյութեան գաղտնիքը, եւ ցուցնէ մեր յառաջադիմութեան օրէնքը որ արարչութեան բազմազան տեսակներուն վրայ արձանագրուած է, որոնք կապացուցանեն Աստուծոյ իմաստութիւնը, զօրութիւնն եւ բարութիւնն, որ տուած է մարդուն անմահութեան»։

Գիչ ատեն առաջ Արքատիան Գլըպ կոչուած ուսումնական ակումբին կողմէն ի պատիւ իրեն տրուած երեկոյթի մը մէջ խօսած է հետեւեալը։

«Երբ ես ծնայ, Նիւ–Եորք կը պարունակէր 33,000 բնակիչ. չը կար մէկ ձրի դպրոց մը քաղքին մէջ ցերեկեայ կամ գիշերային։ Զօրապետ Վաշինկդըն դեռ նոր Նախագահ եղած էր, Միացեալ–Նահանգաց կառավարութեան ծախքը չէր աւելի քան 2,500,000 դալէռ (իբր 800,000 անգլ. ոսկի) որ ըսել է 60 սենդ (իբր 14 ղրուշ) առ իւրաքանչիւր բնակիչ։ Տակաւին մէկ շոգեշարժ մեքենայ մը չմուռած չէր. ժողովուրդը կը հագնէր տունը գործուած կտաւեղէն, եւ նշանաւոր էր այն առաքինութիւններով եւ պարզ սովորութիւններով որք միշտ կընկերանան այն նախատիպ հանդերձին հետ։ Հարկ չէ ըսել թէ այժմ երկիրն ի՞նչ է, ի՞նչ են իր բնակչաց հագուստը եւ սովորութիւնները, եւ ի՞նչ է այժմ կառավարութեան ծախքը։ Ես ականատես եղայ եւ խորին շահախնդրութիւն մը զգացի այն զարմանալի զարգացման եւ յառաջադիմութեան ամէն քայլափոխին մէջ, որ ներկայ դարս անցեալ բոլոր դարերէն աւելի նշանաւոր ըրին։ Իմ տեսած տարիներուս մէջ կատարուած մեծամեծ յաղթանակներէն դատելով, ես ամենէն ծեր անձերէն մին եմ որ երբէք ապրած են։ Բայց ես ծերութիւն չեմ զգար, եւ այժմ կուզեմ հաղորդել ձեզ այն գաղտնիքը՝ որով պահած եմ իմ երիտասարդութիւնս։ Ես միշտ սիրով ողջունած եմ ամէն նոր գաղափար, եւ ջանացած եմ ԸՆԴԼԻ ՈՐՊԷՍ, եւ թէ եւ այժմ հոս կանգնած եմ այսչափ տարուան ձմռան ձիւները գլխուս վրայ, իմ հաւատքս մարդկային բնութեան վրայ, իմ վստահութիւնս մարդկային [illegible] գոյն ընկերական վիճակ մը։ Եւ մասնաւորիւ համոզուս մարդկային ազգին կարողութեան վրայ հաստատելու եւ պահպանելու ինքնակառավարութեան, են այնպէս թարմ եւ առոյգ, ինչպէս էին երբ կենաց ասպարէզին մէջ սկսեցի յառաջանալ։ Մինչդեռ միշտ ճանչցած եմ թէ գործի նպատակը պատուաւոր կերպով ստակ շահել է, ջանացած եմ յիշել թէ կեանքին նպատակն ալ բարիք ընել է. ուստի եւ միշտ պատրաստ գտնուած եմ նորանոր գործոց ձեռնամուխ ըլլալու, առանց պարտուց ներքեւ խլալու, եւ կամ վտանգի դնելու ունեցած միջոցս (հարստութիւնը), միայն թէ համոզուէի որ նոքա կրնային գործածուիլ յօգուտ ընդհանուրին բարւոյն յառաջացման։ Այս կը մեկնէ իմ կանուխ ջանքերս չոգեշարժ մեքենան կատարելագործելու, առաջին չոգեշարժ կառքը Ամերիկայի մէջ կառուցանելու, եւ իմ մասնակցութիւնս այն բազմաղիմի ջանից որ եղան հեռագրաւ այս երկիրը Եւրոպական աշխարհին հետ միացնելու, եւ իմ վերջերս ջանցքներու վրայ ածան չոգեմուղ նաւարկութեան խնդիրը լուծելու ջանիցս, որոց ամենուն գուք բարեսիրտութեամբ ակնարկեցիք։ Ուօղի, Ֆըլդընի, Սթիֆենսընի եւ Մորսի նման քիչեր եղան որ մարդկային յառաջադիմութեան հոսանքը փոխեցին. բայց շատեր կրնան պատրաստ գտնուիլ ողջունելու աշխատաւորներ օգտակարութեան նոր դաշտի մը վրայ, եւ իրենց յառաջադիմութեան ուղին հարթելու. զայս ջանացած եմ ընել, իմ միջոցաս ներածին չափ իրենց գաղափարները գործնականացնելով եւ կատարելագործելով. եւ պատրաստութիւններ ընելով իմ բնիկ քաղաքիս մեքենագէտներուն եւ քաղաքացիներուն պատչաճ դատարակութիւն մը տալու, որպէս զի յարմարցնեմ զանոնք ընդունելութեան նոր ընկերական գաղափարներու, եւ մեքենական եւ գիտական յուսոց, եւ այնպիսեաւ անտեսել եւ սպառել մտաւոր ինչպէս նաեւ ֆիզիքական զօրութիւնները, եւ հայթայթել մեծագոյն դրամագլուխ մը մատակարարելու մարդոց զանազան դասերուն մէջ, որոնք ի հարկէ կը կազմեն ընկերութեան ամբողջութիւնը։ Կ'զգամ թէ բնութիւնն աքանչելապէս հայթայթած է ամէն ինչ ամէն մարդու համար, եւ մենք միայն կը կարօտինք գիտութեան — գիտութիւն բնական, գիտութիւն քաղաքական, եւ գիտութիւն կրօնական — եւ ինքնակառավարութեան, որպէս զի կարենանք արտաքսել չարիքը որոյ ներքեւ ընկերութիւնը տանջուած է ամէն դարերու մէջ։ Աւարտելով խօսքս՝ կրնամ թէ իմ կենաց մէջ ունեցած փորձառութիւնս՝ մարդկութեան համար ունեցած յոյսերս խաւարեցուցած չեն. թէ իմ արեւս ո՛չ թէ ամպերու եւ մթութեանց մէջ կ'սներեւութանայ, այլ ուրախութեամբ իր մարը կը մտնէ պայծառ երկինքի մէջ, որ լուսաւորուած է փառօքն այն Աստուծոյ՝ որ միշտ պիտի մնայրուի եւ սիրուի իբր անսպառ ակն եւ աղբիւր ամենայն լուսոյ, կենաց, զօրութեան, իմաստութեան եւ բարութեան»։

Մր. Քուփերի համար, «օրինակ հանդիսանալ այն սկզբունքին թէ ուրիշներուն բարիք ընելը, հայթայթելով անոնց օգտակար գիտութեանց նպատակները, ամենալաւ էոխբէնոՐԻՆ է (ո՛չ ինորՐք), զոր մարդ կրնայ ընել այն օրհնութեանց զորս կ'ընդունի աշխարհէն»։ իմա՛ գործաւորէն, իմա՛ աշխատաւորէն, իմա՛ հասարակ ժողովուրդէն։

Մր. Քուփերը ոչ միայն իր հարստութիւնը նուիրած է հասարակաց օգտին համար, այլ հրատարակած է բազմաթիւ գրութիւններ եւ տետրակներ հասարակաց օգտին վերաբերեալ խնդրոց վրայ. երբ հասարակաց գումարումներ կըլլային, որոնց ինքն անձամբ չէր կրնար ներկայ գտնուիլ եւ խօսիլ, իր խորհրդածութիւնները հրատարակելով գումարման երեկոյին ժողովրդեան մէջ ցրուել կուտար։ Մր. Քուփերի գրուածոց մէջ նշանաւոր է «Ուսումն լաւ կառավարութեան» անուամբ հրատարակուած տետրակը, որմէ օրինակ մը պատրաստ եմ ղրկել Մասիսի Պատ. խմբագրութեան՝ եթէ ուզուի։

(Մնացեալը ետքը)

ԻՍԿԻԻՏԱՐԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Տէր խմբագիր.

Իսկիւտարի Իճատիէ թաղին վարժարանին վրայ խօսքեր կը լսուին ու կը կարդացուին թէ «պիտի գոցուի, գոցուելու վրայ է, գոցուեցաւ։» Իրողութիւնն այն է թէ 20 աշակերտ մնացած է յիշեալ վարժարանին մէջ, ու դասատուները կը շարունակեն դասախօսութիւնն... ձրիաբար։ Խղճալի վիճակ թաղային վարժարանաց և ազգային վարժապետաց։ Ջեռնհատ ծնողք զաւակներն կը ղրկեն Պերպէրեան վարժարանն, ու խեղճ աղքատին տղաքը կը մնան Ներսէսեան վարժարանն, ուր ի՞նչ պիտի կրնան սորվիլ՝ ամիսներէ ի վեր ստակ մը չառած վարժապետներէ, որոնք չը գիտեն թէ մնա՞ն կամ հրաժարին, և որոնց՝ ամէն պարագայի մէջ՝ մարած է ճարակը սրտին։

Ընտարակոյս Իճատիէի վարժարանն այս վիճակին չպիտի հանէր, — կը մտածեն անշուշտ շատեր, — եթէ Ներսէսեան էֆէնտին յիշեալ վարժարանին վրայ իր պաշտպանութիւնը շարունակէր։ Իմ կարծեօք՝ այսպէս մտածողները դէշ կը մտածեն. և որո՞նք են աղէկ մտածողները, — Անոնք որ Իսկիւտարի երեք թաղային վարժարանաց միացումը կը փափագին, թող միանան, թող մէջ տեղի վարժարանն Ուսումնարան միւսները նախակրթարան ընեն, այն ատեն երեք դպրոցներն ալ կանոնաւորապէս կընթանան, աշակերտք ու ծնողք, — դասատուք ալ հաւասարապէս գոհ կ'ըլլան. ո՛ կրնայ ըսել այն ատեն որ այս դպրոցը նախակրթարան է, այն՝ բարձրագոյն նախակրթարան, ևն. մինչդեռ այսօր երեք դպրոցներն ալ էէ դինոէն ալբ բաներ են։ Եթէ այս պիսի խորհուրդ մը, որուն գործադրութիւնն անգամ մը փորձուեցաւ, այս անգամ ընդհանուր թաղեցւոց հաւանութեան արժանանայ, թո՛ղ ինէ գիտնան իսկիւտարի թաղեցիք որ Ներսէսեան էֆէնտին ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ տալ իր նպաստն, որ կարեւոր գումար մ'է։

Ուրիշ գործադրելի խորհուրդ մ'ալ միանգամայն յղացած են Ս. Խաչ թաղի քարոզիչ Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Այէսթեթեան և մեծ. Գրիգոր էֆէնտի Ներսէսեան։ Այդ խորհուրդն է վարժապետի մը յանձնել Իճատիէի վարժարանն։ Անցեալ օր տեղ մը Ներսէսեան և Մէղպուրեան էֆէնտիք այս նիւթին վրայ կը խօսակցէին։ Ներսէսեան էֆէնտին իր խորհուրդն յայտնեց. Իճատիէի Ներսէսեան և Ելմոնեան վարժարանին շէնքը Մեղպուրեան էֆէնտիի տրամադրութեան ներքեւ պիտի դրուէր, որ իր գիշերօթիկ աղջկանց դպրոցին շէնքին համար հարիւր ոսկւոյ մօտ տուած վարձքին փոխարէն ձրի պիտի դաստիարակէր Իճատիէի թաղին աղքատ տղայքը. Մեղպուրեան էֆէնտին օգտակար դտաւ այս խորհուրդը։ Թէ որ Ներսէսեան վարժարանին շէնքը կը բաւէ կրկին վարժարանաց աշակերտները պարունակելու, ժամ առաջ գործադրելու է այս կրկնակի շահաւոր խորհուրդը. որովհետեւ, անտնալով, վիճաբանելով, Լոռ ղէ և ըռ որոշ ըսելով, ժամանակը կ'անցնի, դասատուներուն ամսականները կը դիզուին։ և մանաւանդ աղքատին տղաքը ժամալաճառ կըլլան։ Այսպիսի խորհրդոյ մը գործադրութեան համար ալ հարկ չկայ Ս. Պատրիարք Հօր դիմել, Ուսումնական խորհուրդը տաղակացնել, Եւրոպան և Ասիան իրար անցնել. ինչ դէշ դրութիւն է այս որ կը տիրէ մեր մէջ. դպրատունը սանկ է եղեր, Պատրիարքին դիմեմ. եկեղեցին նանկ է եղեր, Պատրիարքին դիմեմ, թաղեցիին ի՞նչ գործ կը մնայ այն ատեն։

Յուսով եմ, Տէր խմբագիր, որ ներկայիս անկիւն մը պիտի հաճիք շնորհել ձեր պատուական թերթին մէջ. որ այնքան լաւ ըմբռնած է կրթական գործին կարեւորութիւնն։ Ընդունեցէք խորին մեծարանքս։

Պոլիս, 2 մայիս

* * *

ԽՄԲԱԳԻՐ–ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ԱԶԴ

Պ. Յանէթթայի Պանքան պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան և իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ հետեւեալ վիճակահանութիւնք իմաստ պիտի կատարուին, որոց ամենքն ալ երաշխաւորեալ են իրենց տերութիւններէն։

Բուսէլի երկաթուղեաց բաժնեթղթոց վիճակահանութիւնը Յու-

ԹԵՐԹՈՆ ՄԱՍԻՍԻ

(34)

ԱԼՊԵՐ ՏԷԼԲԻ

ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՆ

8

— Այո՛, ճշմարիտ է։

Արդէն մոռցուած եր մարքիզին ամուսնացած լինիլը, բայց անոր տարփական կապակցութիւնը չեր մոռցուած։ Անոնք իսկ, որք կինը չէին այլ եւս յիշեր, տարփուհին կատարեալապէս կը յիշէին։ Աշխարհ այսպէս է. կանոնաւոր վիճակներու չեն համակրիր, մինչեւ ապօրէն վիճակները կ'զբաղցնեն զիրենք։ Մեր ամանակակից ընկերութիւնը խօսքով պարկեշտ՝ բայց գործով զեղծ է, իւր դատողութեանց մէջ անապատ, ներողամտութեան մէջ անսպառ է։ Իւր յատկանիշն է դրամին յարգանք։ Տիկին Բ. . . . որ տարաւոր մ'եւ քառասուն հազար ֆրանք եկամուտ ունի, [illegible] տարփաւոր և երեք միլիոն ունի։ Ամենագեղեցիկ [illegible] մ'ունեցող իշխանուհի մը՝ դայթակղութիւն [illegible] դայթակղութեանց վրայ կը բարդէր։ Իւր բարեկամներէն մին խրատ կուտար իրեն որ այնչափ չխիզախէ [illegible] կարծեաց դէմ։ Իշխանուհին՝ անպատասխան։ [illegible] համարհանօք պատասխանեց.

— Հանրային կարծիքն ո՞վ է, ես հարցնում եմ։ Արդ՝ Պ. Թանտրէ և Տիկին Մորէր մեծահարուստ [illegible] լալով, բնականաբար փարիզցիք շատ խիստ չեին [illegible] նոր նկատմամբ։ Ասկէց զատ ի՞նչ գիտեն։ Ֆապլէն իւր տարփուհւոյն ազգիկն առեր էր։ [illegible] թէ նո՞ր բան մ'եր այս։ Իւր կնոջ հետ քիչ դուրս կ'ելներ և զոքանչին հետ ստէպ։ Անշուշտ, զոքանչը քաջառողջ էր, իսկ կինը հիւանդոտ։

Փոխանակ այս գոհացուցիչ մեկնութեամբք շատանալու, երկու երեք փարիզցիք, որք բերանաբաց օդն ի վեր կը նայէին, յոյժ հետաքրքրաշարժ պատմութիւն մը հնարեցին։ Ըստ այդ մարդոց, Թանտրէ մարքիզին և Տիկին Մորէրի յաճախ ի միասին պտըտելնուն պատճառն այս էր որ իրենց կապակցութիւնը նորոգուեր էր։ Դեռատի կին մը ցասմամբ կը բողոքէր այս խօսքին դէմ, իբր թէ այսպիսի ամօթալի գործ մ'անհաւատալի եր։

— Ունակութիւն է, պատասխանեց իւր ամուսինը, կարծելով որ ամէն բան կը մեկնուէր այս տխմար բառով, որ բան մը չնշանակեր։

Շատ չանցաւ, ճշմարտութիւն կամ զրպարտութիւն, այս կարծիքը տարածեցաւ Թրէբորի մէկ ծայրէն միւսը. բայց բարեբաղդաբար չհասաւ Մաքսիմիլիէնի ականջն, որ տանը մէջ փակուած և իւր աշխատութեան մէջ սուզած, միայն Հանրիէթը տեսնելու համար մերթ ընդ մերթ դուրս կ'ելներ։ Վէռի դղեակն ալ յոյժ քիչ կ'երթար։ Հետեւաբար երիտասարդը չեր գիտեր պատճառ զրոյցները։ Օր մը՝ կէս օրէն յետոյ՝ ծովեզրը պատրաստած ժամանակ Պ. Մորէրի պատահեցաւ։

— Մ.հ, ո՛րչափ երջանիկ եմ ձեզ տեսնելով, Պարո՛ն, ըսաւ Պ. Մորէր՝ Մաքսի ձեռքը սեղմելով։ Դիտէի որ դուք Թրէբոր կը բնակիք, ինչպէս որ դուք ալ իմ վէռի դղեակը գտնուիլս գիտէիք։ Բայց երկուքս ալ սաստիկ զբաղած լինելով, ներողամիտ պէտք է լինինք միմեանց համար։

— Ձեր երկն յառաջացած է։

— Յոյժ յառաջացած. այս իրիկուն կը տեսնէք։

— Այս իրիկո՞ւն։

— Այո՛, ձեզ տուն պիտի տանիմ, մի՛ ընդդիմանաք. հաղիւ ձեռքս անցաք, չեմ թողուր ձեզ։ Ձեր տունը կը հանդիպինք և կը ծանուցանենք ձեր հաւուն [illegible] թէ ճաշի չպիտի դաք։

Մաքս ձեւի համար միայն կ'ընդդիմանար։ Ընդհակառակն, կ'օրհներ այս դիպուածն, որ զինքը վէռի դղեակը կը տաներ։ Ցանկարծ իւր նախընթաց օրերու տխրութիւնն անհետացաւ, և ուրախ զուարթ ճանքայ եկան։ Երբոր դղեակին ծառուղին մտան, Մաքսի սիրտը բաբախել սկսաւ. պարտիզին մէջ ծառի մը տակ երկու կին նշմարեց, որոց մին եր Արտեմիս, և միւսն Աննա–Մարի։

— Աւասիկ հօրուդ և Պ. Մաքսիմիլիէն, ըսաւ Աննա–Մարի՝ իւր բարեկամուհւոյն դէմքը դիտելով։

Արտեմիս կը վախնար անշուշտ, որ իւր դէմքը բան մը չմտանէ, վասն զի իսկոյն ելաւ և դէպի եկողներն ուղղուեցաւ։

— Խորհուրդ չեմ տար ձեզ որ շնորհակալ լինիք Պ. Տանկլարի, սիրելի՛ որդեակս, ըսաւ Պ. Մորէր Արտեմիսի։ Երեւակայեցէք որ գալ չեր ուզեր և ես բռնութեամբ բերի։

Արտեմիս բռնազբօսեալ քմծիծաղով մը ժպտեցաւ, չիշխելով Մաքսիմիլիէնի նայիլ, զոր նեղեալ և չփոթեալ կ'զգար, և անոր այս խոհական զգուշաւորութենէն յոյժ գոհ լինելով՝ շնորհակալ եր որ իւր միտքը լաւ հասկցած եր. գուշակած եր որ աւելի լաւ եր դղեակին մէջ այնչափ մտերմութիւն ցոյց չտալ։ Եւ որովհետեւ հանապազօրեայ այցելութիւններէ յետոյ կատարեալ բացակայութիւն մը կրնար մեկնութեանց առիթ տալ, անդամ մը դիպուածով կուգար կը ճաշեր մարքիզուհւոյն հետ, և այն ալ հօրուն ստիպողական հրաւէրովը։ Քառորդ մը յետոյ Արտեմիս մոռցած եր այս ամէն գեղեցիկ որոշումները։ Յուրտ վարուել կը խոստանար և չեր կրնար կատարել, յաղթուելով այն ամենազօր հրապոյրէն՝ զոր Մաքս ի գործ կը դներ իւր վրայ։

Մարքիզն և Տիկին Մորէր երեւցան այն պահուն, ուր իրենցմէ զատ ուրիշ մարդու չեր սպասուեր ճաշի դահլիճն երթալու համար։ Ֆապլէն երբէք այնչափ ծիծաղադէմ եղած չեր. Քաթէրին ալ երբէք այնչափ զուարթ եղած չեր։ Տիկին Քէրսէն (Աննա–Մարի) Պ. Մորէրի հետ կը խօսակցէր, մինչդեռ զոքանչ և փեսայ զուարթաբար կը շաղակրատէին, առաջինն իւր թիկնաթոռին վրայ դէպի ետեւ ինկածի պէս նստած, իւր գեղեցիկ մերկ ուսերը պարզելով, երկրորդն ալ իւր վայելչաձեւ թուխ գլխուն մէջ կորացած, մեծ հանդարտութիւն կեղծելով։ Արտեմիս և Մաքս յոյժ հեռի էին այս ստորին աշխարհէ. անպատումի ուրախութիւն կ'զգային միմեանց քով գտնուելնուն վրայ։

— Քարտէներս դահլիճն իջուցնել տուի, ըսաւ Պ. Մորէր. կրնաք ձեր յառաջիկայ ճանապարհորդութեան ուղեցուցակը բացատրել մեզ։

Եւ, արդարև, երբոր կոչնականք ճաշարանէն դուրս ելան, Մաքսիմիլիէն կրցաւ տեսնել, սեղանի մը վրայ պարզուած. երկու կանդեղներու միջեւ, երկու Ափրիկեան քարտէս, Լիվինկսթոնի և Սթանլիի վերջին գիւտերուն համեմատ գծուած։ Մարքիզն և Քաթէրին ճաշակ չունէին այս բաներուն, և քաղաքավարութեան համար միայն ուշադրութիւն կ'ընծայէին։ Բայց երկու մանկամարդուհիք, Արտեմիս և Աննա–Մարի, յոյժ կը փափաքէին ճանչել այն խորհրդաւոր երկիրները զոր Պ. Տանկլար կը յուսար գտնել։ Մաքս, իւր սիրուն պարզութեամբ հասկցուց անոնց թէ ինք նախ խորհած եր Ափրիկէի բոլոր լայնութիւնն անցնիլ Ադլանտեանէն մինչեւ Հնդկական Ովկիանոս. բայց Սերբա Բինթոյ հաղարապետին ուղեւորութիւնն հարկ չեր թողուր իրենին. այս պատճառաւ իւր առաջին յատակագիծը փոխեց։ Փոխանակ արեւմուտքէն արեւելք երթալու, Պակամորիոյէն Քանկարիի ճանրով Պանանա պիտի երթայ որ Ատլանտեանի եզրը քաղաք մ'է Բոնկոյ դեռին բերանն։ Եւ որովհետեւ մարքիզուհին կը զարհուրեր քարտէսին վրայ չտեսնելով այն անհուն անծանօթ երկիրները՝ զորս Մաքսիմիլիէն պիտի

(Շարունակելի)

La publicité de letranger est exclusivement remise à l'Eastern Agency, Constantinople Karakeuy Déirmen Han

նիս 1 ին պիտի կատարուի արքունի փողերանոցին մէջ։

Մեծ բաժին 300,000 ֆրանք։

Շահողը միայն 150,000 ֆրանք պիտի ստանայ։ Ամբողջ տոմսակին գինն է 15 ղրուշ։

Սերպիոյ փոխառութեան բաժնեթղթոյ վիճակահանութիւնն յունիս 14 ին պիտի կատարուի. մեծ բաժին 100,000 ֆր։ Ամբողջ տոմսակին գինն է 20 ղրշ։

Նոյն օրը պիտի կատարուի Նաեւ Համպուրկ քաղաքին վիճակահանութիւնն, որոյ մեծ բաժինն է 50,000 մարք։ Ամբողջ տոմսակին գինն է 108 ղրշ, կէսը 54 ղրշ. և քառորդը 27 ղրշ։

Վերոյիշեալ վիճակահանութեանց երեք տոմսակներն իմասին 148 ղրշ. կ'արժեն և ունեցողը կրնայ ամենայայտնի պարագային մէջ 300,000 ֆրանքի գումարը շահիլ։

Յիշեալ վիճակահանութեանց տոմսակներէն առնուլ փափաքողք պէտք է դիմեն վերոյիշեալ Պանքան Ղալաթիա, Քօմիսիյոն խան թիւ 18։

Ժ. Ա. ԾԱՆԷԹՕ

1883 մայիս 4/16

Ղալաթիա.

ԲՈՒՐԱՍՏԱՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

Բարոյական, Քրիստոնէական, Պատմական, Ուսումնական, Աշխարհագրական, և այլ պիտանի գիտելեաց, Մանկական վէպեր, Մանրավէպեր, Զուարճալի խաղեր.

Սոյն հնգեւտասանօրեայ ընտիր և օգտաւէտ հրատարակութեան Բ. հատորին 9րդ տետրն ելած է։

Բ. հատորին (24 տետր) տարեկան գինն է երկու արծաթ մէճիտ։

Ռուսաստանի համար 4 ռուպլի։

Աղքատ տղայք՝ տարեկանի (24 տետրին) պիտի վճարեն մէկ արծաթ մէճիտ, եթէ իրենց դպրոցին հոգաբարձութենէն և կամ գլխաւոր Դասատուէն վկայական մը բերեն։

Ստորագրութիւնք Ա. տետրէն կսկսին։

Բաժանորդագրութեան տեղերն են՝ Սուլթան-Համամ թիւ 14։

Կամուրջի գլուխ՝ Սուճի Պողոս աղայի խանութը։

ԻԼԱՆ

(Օրման վէ մէատին մէճլիսինտէն)

Պա իրատէի սէնիյէ ինչասը մուդարրէր օլան օրման վէ մէատին մէճլիսինտէ Իչուն լիւզումի օլան պին գանթար Մաքրի քէօյիւ գըրմա քիրէճի վէ պէշ եիւզ գանթար ումուր եէրի չալը քիրէճի վէ իւչ պին պէշ եիւզ չէքի ատի տիվար թաշը վէ եէտի եիւզ էլի անպար. Տարըճա գումու վէ իքի եիւզ պին Հասքէօյ քէրիւիչ թուղլասը վէ սէքսէն իքի ատէտ Թրիէստէնին սէօվէլիք թաշը վէ օն պին ատէտ իւչ տէլիքալի Մարսիլիա թուղլասը վէ եէթմիշ պէշ զիրա Թրիէստ տէօշէմէլիք թաշ վէ ալթմըշ տօգուզ ատէտ Թրիէսթէնին նէրտիւպան թաշը վէ եիւզ էլի ատէտ քէպիր թոմրուք մալթա թաշը վէ 75 ատէտ լամա թիմուր վէ 25 ատէտ օնլըք գըեաղ քիւթիւյիւ վէ 100 ատէտ ալթընըզ սինօպ չափը վէ 35 ատէտ օնլըզ մէչէ քիրիչ վէ 150 ատէտ 8լիք սինոպ լաթասը վէ 150 ատէտ մաշինա գալասը վէ 100 ատէտ չիֆթէ տօլապ իլէ մէվուր նագլիէսի միւնադասա օլունճաղընտան, պունլարըն կէրէք թօքտան վէ կէրէք պաշդա պաշդա տէրէօճտէ իթմէք իսթէյէնլէրին իշպու մայիսին պէշինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ սաաթ տօգուզա գատար օրման վէ մէատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

2 մայիս 1299.

ՔԷՅ ԵՒ ՏՕՆԱԼՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ուղ՝ կը բանի է Ֆէջ Լոնտրայ և Աբէ-Եէլան նաւահանգոստաց, Սէ՝ Ծովը և Դանուբի

Շոգենաւք Լոնտոնէն կանոնաւորապէս կը մեկնին Կ. Պոլիս, Օտէսա եւ Դանուբ երթալու համար, եւ օրինաւոր սակագներով վաճառք կը փոխադրեն Եւրոպայէն Արեւելից եւ Սեւ ծովու բոլոր նաւահանգիստները։

Թաղոս շոգենաւը, նաւապետ Մէյզըն, Լոնտոնէն մեկնեցաւ նախորդ ամսոյ 24ին, Մալդա եւ Պիրէոն հանդիպելով Կ. Պոլիս գալու համար, ուստից Օտեսա պիտի երթայ անմիջապէս։

Ավոտ շոգենաւը, նաւապետ Ուէսդքոդ, Լոնտոնէն մեկնեցաւ նախորդ ամսոյ 28ին, Մալդա, Պիրէոն եւ Կ. Պոլիս գալու համար, ուր կը սպասուի դէպի 16 ներկայ ամսոյ, եւ ուստից շուտով Օտէսա եւ Թաղոն պիտի երթայ։

Քուլէնը շոգենաւը, նաւապետ Ճ. Հ. Մէյճբը, Լոնտոնէն մեկնեցաւ ամսոյս 2ին, Մալթա, Զմիւռնիա, եւ Կ. Պոլիս գալու համար, ուր կը հասնի դէպի 18 ներկայ ամսոյ, յաջորդ օրն ալ Դանուբ պիտի երթայ։

Լոնտոնի մէջ այժմ բեռ կ'առնուն հետեւեալ շոգենաւք.

Ֆոլէ Եոմա շոգենաւը, նաւապետ Պոն, Մալդա, Ալեքսանդրիա, Պորոս, Կ. Պոլիս, Տրապիզոն, Պաթում, Բոզի եւ Թաղոն երթալու համար Լոնտոնէն կը մեկնի դէպի 11 ներկայ ամսոյ։

Պէրէլ շոգենաւը, նաւապետ Քոլինկս, Մալդա, Շիրա, Կ. Պոլիս եւ Դանուբ երթալու համար, ճամբայ կելնէ ամսոյս 11ին։

Ռոն շոգենաւը, նաւապետ Կորլի, Մալդա, Կ. Պոլիս եւ Օտէսա երթալու համար։

Աւելի մանրամասնութիւններ եւ գնոց վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար դիմել առ

ՔԷՅ ԵՒ ՏՕՆԱԼՏ

Գործակալ

Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրիոնի ռէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբոս	4,200	Ուէլզ	3,000
Ֆոբոս	4,000	Նէբրնի	3,000
Օմանէ	4,000	Բէրա	3,000
Սէոսդրէն	3,250	Իպէ	2,600
Թէպէ	3,250	Ադրիանդէ	1,700
Մակոլա	3,250	Լոդէս	800
Նէբ	3,250	Օլինդա	800
Մարեոլին	3,250	Սէնէլ	750

Իպէ շոգենաւը, նաւապետ Ուիլհէլմ, ամսոյս 19ին Լիվերբուլէն պիտի գայ։

Բէրա շոգենաւը, նաւապետ Սորէոթը, Լիվերբուլէն մայրաքաղաքս հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Ադրիանդէ շոգենաւը, նաւապետ Սդուարդ, ամսոյս 19ին Լիվերբուլէն մայրաքաղաքս պիտի հասնի։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղազարդուած են ճանապարհորդներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ.
Գործակատար

Մէյտանլըք սոգաք, Պոլիս

կամ առ Պ. ՆԷՎԻՅԼ Է. ՄԱԼԹԱՍ
Թիւ 1 եւ 3, Նարլեան խան,
Վոյվոտա փողոց, Ղալաթա.

Տնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիդ, Լիվերբուլ.

Գործակալներն՝

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ Ընկ.
Պէյրութ	Ց. Բաթթարաքի
Կ. Պոլիս	Ց. Վ. Ուիթոլ եւ Ընկ.
Դարդանէլ	Ֆրանք Քալվերթ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմոս եւ Ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ Ընկ.
Իզմէնտերուն	Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ.
Զմիւռնիա	Պ. Ք. Ուիթալ եւ Ընկ.
Շիրա	Ն. Ք. Բէզրոբուլոյ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Գընալը կղզին Փիշմիշ կոչուած թաղը թիւ 5 տունն, որ ունի 4 սենեակ սրահ մը, բակ մը, 700 կանգուն պարտէզ եւ տանը կից խոռ մը եւայլն ի վաճառ հանուած է։

Ցիշեալ տունը բարձրադիր, հովասուն եւ գինն ալ դիւրամատչելի է. ուզողը կրնայ տեղեկութիւն ստանալ շուկան Վարագճի խանի դիմաց 52 թիւ խանութէն։ 2

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ուղ՝ ամիսը տանի մ'անգամ կը բանին Լիվերբուլ և Մէնչեսթրիոնի ռէջ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մանա	3,000
Ադրիա	3,000	Մոսուլ	2,500
Ալէքսի	3,000	Նանի	2,500
Պոդնա	4,600	Բանդա	5,000
Պոնվիա	3,800	Բոսնիա	3,200
Պոլարէ	2,500	Բուլգար	3,000
Պրինս Քոնի	1,200	Սերվիա	7,800
Սեգալանիա	5,000	Սիրիա	4,600
Քոդալանիա	4,700	Սրակիսա	3,000
Շերդոսրի	2,000	Սամարիա	3,000
Տէվերսա	2,500	Սիրան	3,000
Կուլէա	4,000	Թրիէնա	3,000
Քէոսը	2,500	Թրինիդատ	2,500
Մարոնի	3,000		

Քէոսը շոգենաւը, նաւապետ Մարթէն, ամսոյս 26ին հոս կ'սպասուի Լիվերբուլէն։

Ստորագրելու արտօնութիւն ունի ճանապարհ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ.

ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ, Գործակատար.
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Ղալաթիա։

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Մէնչեսթրիոնի և Օթոմոյի ռէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Աբրոպա	2,500	Ռոճբրս
Աբերոֆ	2,500	Քրուիքշանք
Լոֆոնֆ	2,500	Ուիլքս
Մասեդոնիա	3,500	Մարշ
Բոսֆէրա	2,800	Ֆոթբրմիլ

Այա-Սոֆիա շոգենաւն Լիվերբուլէն մայրաքաղաքս հասաւ։

Այս շոգենաւք կկին քամբոդներ առնէին։

Ընկերութիւնս օրինաւոր դնելով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ուղ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերբուլ և Աբէ-Եէլէ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2,500	Ֆավորիան	3,700
Ալեքսանդրա	2,500	Ֆլորիան	3,700
Անգլոսաքսան	2,500	Ֆլորիդան	3,700
Ամերիկան	2,500	Իսպերիան	5,500
Աբիսինիան	3,700	Իտալիան	5,500
Պալեսթինան	6,000	Իսպրիան	5,500
Պոլէսթինան	6,000	Լեսպոսան	2,200
Քոսդրիանան	800	Լիկոսթրան	2,500
Սայրենան	2,000	Լեսպոն	800
Տոսրա,	700	Օքսորդիայ	700
Էթիոբէան	3,700	Բերսիան	3,800
Ֆոսֆան	3,700	Վալենսիան	6,800
Ֆալերնան	3,700	Վիրջինիան	6,800

Սէրենիան շոգենաւը ամսոյս 19ին պիտի մեկնի Իզմիր հանդիպելով Լիվերբուլ երթալու համար։

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ ստորագրելս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միսկէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատերք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներն՝

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալտար, Պ. Պ. Քարվէր եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

ԿՈՒՆԵԼԹ-ԻԻԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ԲԱՌԳԻՐ

ՖՈՒԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

Աշխատասիրութեամբ

Շէ-ուրէ և Մէյսել եղբարանց

Անդամոց Հասարակաց կրթութեան պաշտօնատան Գրաքննութեան սենեկի Հրատարակիչ. Գրքէրն Պաղտասարեան.

Տեղը 25րդ

Գին բաժանորդագրութեան
Կ. Պոլսոյ համար արծաթ դրկն. 54
Գաւառաց համար » » 74
Իւրաքանչիւր տետրին գինն է 2

Բաժանորդագրութեան տեղին է Աբրահամեան Գրատունը, Կ. Պոլիս, Զագմագճիլար, Յակոբեան խան Թիւ 13։

25րդ տետրէն բաժանորդագրութիւնը պիտի դադրի։

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայէ և Բուրգէ դէպ՝ կանոնաւորապէս բանող

Մեկնումը Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Տրապիզոն, Պաթում եւ Փոթի երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ՝ Սիլիզէլ, որ մայիս 9ին Մարսիլիայէն պիտի մեկնի եւ Մայիս 16ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ՝ Մեօղ։

Նաւուղեւորի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԼՈՐԱՆ ԲԸՊՈՒԼ

Մոմհանէ փողոց, թիւ 114

ԱՇԵՐԻ Վիկտ[illegible] եղական գարմ[illegible] է հերաց [illegible] տեսակ դժուա[illegible] լութեանց և սպ[illegible] սպասակին հ[illegible] մար ծախուած [illegible] ին բաղադրու[illegible] թիւններէ առ[illegible] ւել գոհ կընէ գ[illegible] ծածողները։

Մանաւանդ [illegible] գական սեռի գործածութեանը հ[illegible] մար անհրաժեշտ է այս, քանզի կառաստացնէ ու մեռաքանա[illegible] փայլուն և կակուղ կընէ գլխու կ[illegible] ծերը մազը։ Որև է պատճառաւ գ[illegible] նաթափ եղածը անվրէպ իր նա[illegible] կին գոյնին կը վերադարձնէ. [illegible] հաստատ մազը կը վերահաստատ[illegible] ։ ապածին տեղ նոր մազ կը բուս[illegible] ցնէ եթէ արմատը փճացած [illegible] (քանզի բնութեան մէջ ոչինչ [illegible] րող է մազ բուսցնել երբ արմատ [illegible] փտած է), գլխուն ճերմակ թ[illegible] շուտով կանհետացնէ։ Միով բան[illegible] բնական ու փայլուն մազի առատ[illegible] թեամբ գլխոյն զարդարուելովը [illegible] ծածողը խիստ վայելչագէմ կերպ[illegible] բանք մը կատանայ։ Մարքաթար[illegible] քիս մէջ և այլ տեղեր բազմաթ[illegible] գործածողք այսպէս կը վկայեն։ [illegible] նուշահոտ ջուր մ'է, շիշը կան[illegible] թուղթի մէջ ամփոփեալ է ծանրագ[illegible] ։ մ՝ այլ շատեր կը ծանրանա[illegible] Աշերի Վիկտորը հարցնել պէտք է։ Գլխաւոր տեղին է Մինասեանի [illegible] ռիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիա։

Կոստանդնուպոլսոյ։

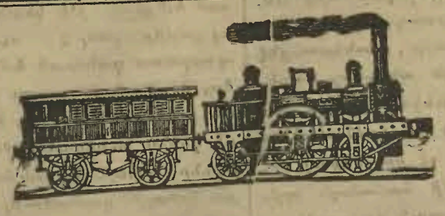

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻԻՋԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ 1 Աղրէլ (Ն. Տ.) 1883, ինչպէս նոր տեղեկութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻԻՋԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38
	Առաւօտ													Իրիկուն						
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս . . . . . Երթ	6 38	7 15	7 44	8 16	8 47	9 13	10 10	10 35	11	12 1	12 30	1 47	2 23	2 59	3 30	4 4	4 40	5 14	5 50	6 26
Գում-գաբու	6 49	7 27	7 54	8 27	8 58	9 24	10 21	10 46	11 11	12 12	12 40	1 58	2 34	3 10	3 41	4 15	4 51	5 25	6 1	6 37
Եէնի-գաբու	6 53		7 59			9 28	10 26	10 51	11 15	12 17	12 44	2 3	2 38	3 14	3 45	4 19	4 55	5 29	6 6	6 42
Տավուտ փաշա	6 56		8 1			9 31	10 29	10 54	11 18	12 20	12 47	2 6	2 41	3 17	3 48	4 22	4 58	5 32	6 9	6 45
Սամաթիա	7		8 5			9 35	10 34	10 58	11 22	12 24	12 51	2 10	2 45	3 21	3 52	4 26	5 2	5 36	6 14	6 50
Եէտի-գուլէ	7 5	7 41	8 11	8 35	9 9	9 38	10 40	11 3	11 28	12 28	12 55	2 14	2 51	3 25	3 58	4 30	5 8	5 40	6 20	6 54
Մաքրիգիւղ	7 17	8	8 24		9 23		10 54		11 42				3 3		4 12		5 22		6 34	
Այա-Սոֆիա		8 14	8 35		9 34		11 5		11 55						4 23		5 33		6 50	
Քիւչիւք-Զէքմէճէ . . . . Ժամանում		8 25							12 4										6 59	

ՔԻԻՋԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	A
	Առաւօտ									Իրիկուն										
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք-Զէքմէճէ . . . . . Երթ			7 34						11 28			1 39					4 40		5 52	
Այա-Սոֆիա			7 45		8 41		9 45		11 41			1 50					4 53		6 5	
Մաքրիգիւղ	6 50	7 23	7 58		8 54		9 58					2 4		3 12					6 22	7
Եէտի-գուլէ	7 7	7 37	8 12	8 41	9 9	9 44	10 12	11 27	11 55	1 1	1 39	2 19	2 55	3 26	4	4 36	5 10	5 45	6 26	
Սամաթիա	7 12	7 42	8 16	8 45	9 15	9 48		11 31	11 59	1 6	1 44	2 23	2 59	3 30	4 4	4 40	5 14	5 50	6 30	
Տավուտ փաշա	7 16	7 46	8 20	8 49	9 17	9 52		11 35	12 3	1 10	1 48	2 27	3 3	3 34	4 8	4 44	5 18	5 54	6 33	
Եէնի-դարու	7 20	7 49	8 23	8 52	9 20	9 55		11 38	12 6	1 13	1 52	2 30	3 6	3 37	4 11	4 47	5 21	5 57	6 38	7 10
Գում-գաբու	7 25	7 54	8 28	8 57	9 25	10	10 22	11 43	12 11	1 18	1 57	2 35	3 11	3 42	4 16	4 52	5 26	6 2	6 47	7 19
Կ. Պոլիս	7 34	8 3	8 37	9 6	9 34	10 9	10 31	11 52	12 20	1 27	2 6	2 44	3 20	3 51	4 25	5 1	5 35	6 11		

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՓՈՐՍԱ

Ղալաթիա 8 մայիս.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Օսմ ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա 5 ամիս, ղրշ.	109, 20 առ Անգլ. լիր
Փարիզ 3 » ֆր. 25,	1/2 առ Օսմ. լիր

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵՔԹՈՒՐԹ

Օսմ. Քանս. գոցուածքաւ (ղ. կ.)	13,10
բացուածքաւ	13,12
կէս օրին	13, 4
Եգիպտս. միաց. բաց. ոսկի (ղ. կ.)	81,10 Անգլ. լիր
Սօսիէթէ ֆինանսալ 6 0/0	
» 0/0 Օթոման	4, 0
Կ. Պոլսոյ Պանքան	8,12
Քրէտիթ ֆինանսալ 6 0/0 Օսմ. լիր	7,
Փոխ. 1865 (Մուքոն) 6 0/0 Ֆր.	77
» 1865 » 6 0/0	73.50
» 1869 (Բինար) 6 0/0	64,
» 1872 (Պոն տիւ Թրէզոր)	22,14
» 1875 (Բինար) 6 0/0	59,
Ռումէլիի երկաթուղի	57,58
Լաւրիում (ղ. կ.)	178,
Թրամուայ Օսմ. լիր	330,
Թրիֆգրամ »	1000
Հէվալէսիդ	30
Ռէքոր —	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ
(Օսմ. ոսկին 100 ղրշէն)

	Ղրշ.
Անգլիական ոսկի	110
Գաղղիական »	87 28
Բոլ	90 4
Դրիմիս	51 20
Գաւառն Թուղթ (գաբիք)	918
» արծաթ (նոր)	91
Մէճիտիէի տարբերութիւն	103 20
Լեցնոց	103
Հինգնոց	102
Մէթալիք	102

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՓՈՐՍԱ

Լոնտրա 16 մայիս.

Անգլ. Քանս.	102 1/4
Օսմ. »	11 3/4
Փոխ. 1865	14 3/8
» 1869	12 1/4
» 1871	73
» 1872	24
» 1875	11 1/2
» 1877	85
Պանք Օթոման	20 7/8
Ռուս. փոխ. 75ի	88 3/8
Եգիպտս. միացեալ	72 1/4
» արտօնաւոր	94 3/8
Տայրա Սանիէ	71 1/2
Փոխ. Ռօշիլտ	96 6/8
Փոխնկոգիր Փարիզի վրայ	25.46

Փարիզ 16 մայիս

Գաղղ. Քանս. 3 0/0	109.45
» » 5 0/0	79,75
Օսմ. Քանս.	11,90
Փոխ. 1865 Ֆր.	73
» 1869	63
» 1875	58
Օսմ. Երկաթուղի	56,75
Պանք Օթոման (ղ. կ.)	779,37 1/2
Քրէտիթ Լիոնէ (ղ. կ.)	565
Ռուս. փոխ. 5 0/0 (1877)	92,50
» » Արեւելեան	—
Իտալ. Քանս.	92,37 1/2
Եգիպտս. միացեալ	367,50
Փոխնկոգիր Լոնտ. վրայ	25,27

Վիէննա 16 մայիս

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	120,35
Ռումէլիի երկաթուղի	26,70

ԿԷՑ ՕՐ 4,45